

21 Februarie 2007, nr. 171

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii privind modificarea anexei la Legea privind aprobarea Listei unitatilor ale caror terenuri ramân în proprietatea statului

(înregistrat în Parlament cu numărul 423 din 01 Februarie 2007)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii privind modificarea anexei la Legea privind aprobarea Listei unitatilor ale caror terenuri ramân în proprietatea statului.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Deși proiectul actului legislativ supus expertizei nu este însoțit de o notă informativă, care să justifice scopul promovării, din analiza acestuia se poate constata încercarea de a micșora radical suprafața terenurilor destinate agriculturii, care au rămas în proprietatea statului.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul nu respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă

6. Suficiența argumentării. În lipsa notei informative este dificil de a evalua suficiența argumentării proiectului supus expertizei.

7. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Asemenea referințe nu se conțin în textul proiectului.

8. Fundamentarea economico-financiară. În lipsa notei informative, este dificil de a determina faptul dacă în procesul de promovare a proiectului s-a făcut o fundamentare financiar-economică a proiectului. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Evaluarea de fond a coruptibilității

9. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Considerăm că proiectul legii analizate instituie o reglementare care ar putea ridica probleme în sfera coruptibilității, având în vedere că modificarea propusă micșorează radical suprafața terenurilor destinate agriculturii, care au rămas în proprietatea statului. În lipsa unei note informative a proiectului, care să se refere la regimul juridic ulterior a suprafeței de teren retrase din proprietatea Gospodăriei agricole "Flori", din municipiul Chișinău" (spre exemplu ulteriorul proprietar al acestuia), se poate presupune că proiectul ar putea fi expresia unor interese individuale ori de grup.

Dincolo de cele formulate mai sus, în opinia noastră, completarea proiectului legii cu încă un articol intitulat "Dispoziții finale și tranzitorii" ar avea un potențial de contracarare a corupției, în cazul în care ar reglementa expres:

destinația ulterioară a terenului retras;

tipul ulterior de proprietate asupra acestuia, iar în cazul păstrării aceluiași tip de proprietate publică, titularul ulterior al dreptului de proprietate;

temeiului juridic în baza căruia este retras terenul respectiv din proprietatea Gospodăriei agricole "Flori", având în vedere lipsa temeiului constituțional din clauza de adopție a proiectului, precum și necesitatea protecției terenurilor pentru asigurarea folosirii lor raționale, în special în ceea ce privește terenurile agricole.

Lipsa unor asemenea prevederi ar putea conduce la comiterea de acte de corupție din partea funcționarilor publici, în sarcina cărora va fi pusă determinarea statutului juridic de mai departe a terenului agricol respectiv, ce se pot manifesta prin favorizarea diferitor persoane fizice sau juridice, în vederea obținerii de către acestea a dreptului de proprietate asupra lui.

Adițional, considerăm important să remarcăm faptul că înaintarea proiectului, fără o justificare adecvată, iscă anumite dubii referitor la raționamentul păstrării Legii pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, ținând cont de frecvențele modificări care se operează în textul acestea (18 modificări!!!) și tendința constantă de reducere a suprafeței acestor terenuri. Or, în opinia noastră, suntem în prezența unei încălcări a principiului stabilității legislative, modificările la Legea enunțată mai sus, intervenind conjunctural, în dependență de anumite interese și situații care apar pe piața funciară, inclusiv majorarea prețului terenurilor.

10. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Reieșind din cele menționate mai sus considerăm că proiectul poate prejudicia interesele statului.

11. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

12. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

13. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

În concluzie, opinăm că proiectul Legii în cauză nu poate fi adoptat în redacția în care este propus Parlamentului în lipsa unor garanții suplimentare, care ar asigura realizarea interesului general de protecție a terenurilor agricole.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției